

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2006
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	23.07.2009
Avaldamismärge:	

Hädaolukorraks valmisoleku seadus

Vastu võetud 22.11.2000
[RT I 2000, 95, 613](#)
jõustumine 01.01.2001

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
17.12.2003	RT I 2003, 88, 594	08.01.2004
24.03.2004	RT I 2004, 26, 173	01.05.2004
28.06.2004	RT I 2004, 54, 390	01.01.2005
09.11.2005	RT I 2005, 64, 482	01.01.2006

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab Vabariigi Valitsuse, valitsusasutuste ning kohalike omavalitsuste hädaolukorraks valmisoleku korraldamise ja kriisireguleerimise õiguslikud alused.

(1¹) Käesoleva seaduse alusel kehtestatud kriisireguleerimisplaanid on rakendatavad ka sõjaajal.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[[RT I 2005, 64, 482](#)- jõust. 01.01.2006]

§ 2. Mõisted

(1) Hädaolukord – sündmus või sündmuste ahel, mis ohustab riigi julgeolekut, inimeste elu ja tervist, kahjustab oluliselt keskkonda või tekitab ulatuslikku majanduslikku kahju ning mille lahendamiseks on vajalik Vabariigi Valitsuse, valitsusasutuste ning kohalike omavalitsuste kooskõlastatud tegevus.

(2) Rahvusvaheline hädaolukord – sündmus või sündmuste ahel välisriigis, mis ohustab rahvusvahelist julgeolekut ja millega Eesti Vabariik on seotud väliskohustuste kaudu või läbi rahvusvahelise abipalve.

(3) Kriisireguleerimine – riiklik meetmete süsteem, mis on ette valmistatud ja kasutusele võetud riigiasutuste poolt koostöös kohalike omavalitsuste, ettevõtjate ning kriisireguleerimisele kaasatud mittetulundusühingute ja sihtasutustega, et tagada hädaolukorras ühiskonna turvalisus.

(4) Rahvusvaheline kriisireguleerimine – rahvusvaheliste meetmete süsteem rahvusvahelistele hädaolukordadele vastamiseks, mis hõlmab riikidevahelist koostööd ja koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega.

(5) Kriisireguleerimismeeskond – teabevahetuse, ressursside kasutamise ning ametkondade koostöö koordineerimiseks ning olukorra analüüsimiseks moodustatud alaliselt tegutsev meeskond, kelle määratud koosseis ja töökorraldus ning ettevalmistus võimaldavad ööpäevaringse töö hädaolukorras.

(6) Riigi tegevusvaru – hädaolukorras elutähtsa valdkonna toimimist tagav füüsiline või lepingutega garanteeritud ressurss.

[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 3. Kriisireguleerimise ülesanded

Kriisireguleerimise ülesanded on:

- 1) teha võimaliku hädaolukorra väljaselgitamiseks riskianalüüs;
- 2) välja selgitada hädaolukorra vältimise ja hädaolukorra tagajärgede leevendamise võimalused;
- 3) koostada kriisireguleerimisplaanid;
- 4) valmistada ette hädaolukorra lahendamise struktuurid;
- 5) tagada hädaolukorra lahendamiseks vajalikud ressursid;
- 6) lahendada hädaolukord;
- 7) korraldada elanike teavitamine;
- 8) korraldada kriisireguleerimisalane koolitus;
- 9) teha hädaolukorras tegutsemise selgitustööd elanike seas;
- 10) taastada elutähtsate valdkondade toimimine.

2. peatükk VABARIIGI VALITSUSE ÜLESANDED HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEKUKS. RIIKLIK KRIISIREGULEERIMISPLAAN

§ 4. Vabariigi Valitsuse ülesanded

Vabariigi Valitsus:

- 1) töötab välja riigi kriisireguleerimispoliitika ning suunab ja koordineerib ministeeriumide, Riigikantselei ja maavanemate kriisireguleerimisalast tegevust;
 - 2) kinnitab riikliku kriisireguleerimisplaanid;
 - 3) moodustab kriisireguleerimisalase tegevuse ühtlustamiseks ning kooskõlastamiseks alaliselt tegutseva Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni;
 - 4) kinnitab oma korraldusega ministeeriumide riskianalüüside kokkuvõtte.
- [RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 5. Vabariigi Valitsuse kriisikomisjon

(1) Vabariigi Valitsuse kriisikomisjon:

- 1) esitab Vabariigi Valitsusele kriisireguleerimise üldpõhimõtted kriisireguleerimispoliitika väljatöötamiseks ning teeb ettepaneku ministeeriumide, Riigikantselei ja maavanemate tegevuse koordineerimiseks ja suunamiseks kriisireguleerimise alal;
- 2) vaatab läbi ministeeriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte;
- 3) kooskõlastab ministeeriumide ja Riigikantselei kriisireguleerimisplaanid;
- 4) vaatab läbi ja esitab arvamuse riikliku kriisireguleerimisplaanid kohta;
- 4¹) kiidab heaks riigi tegevusvaru moodustamise kava asjaomaste ministeeriumide ja valitsusasutuste kaupa;
- 5) moodustab kriisireguleerimismeeskonna;
- 6) koordineerib ministeeriumide, Riigikantselei ja maavanemate tegevust hädaolukorra lahendamisel;
- 7) esitab Vabariigi Valitsusele üldpõhimõtted kriisireguleerimispoliitika väljatöötamiseks rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemiseks ning teeb ettepaneku ministeeriumide ja Riigikantselei tegevuse suunamiseks rahvusvahelise kriisireguleerimise alal.

(2) Kriisikomisjoni moodustab ja selle põhimääruse, koosseisu ning esimehe kinnitab Vabariigi Valitsus.

[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 6. Riiklik kriisireguleerimisplaan

(1) Riikliku kriisireguleerimisplaanid koostab Siseministeerium.

(2) Riiklikus kriisireguleerimisplaanis nähakse ette:

- 1) kriisireguleerimise üldpõhimõtted;
- 2) ministeeriumide, Riigikantselei ja maavanemate ülesanded kriisi reguleerimisel;
- 3) hädaolukordade lahendamist juhtivad ja hädaolukordade lahendamisele kaasatavad valitsusasutused;
- 4) hädaolukordade lahendamise juhtimise ja koordineerimise korraldus;
- 5) [kehtetu - RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]
- 6) teabevahetuse korraldus;
- 7) varajase hoiatuse ja elanike teavitamise korraldus;
- 8) koostöö kord kaitseväge ja Kaitseliiduga;
- 9) rahvusvahelise koostöö korraldus kriisireguleerimisalal;
- 10) riikliku kriisireguleerimisplaanid muutmise ja täiendamise kord.

(3) Riiklik kriisireguleerimisplaan koosõlastatakse ministriumide ja Riigikantseleiga ning esitatakse läbivaatamiseks Vabariigi Valitsuse kriisikomisjonile.

(4) Siseminister esitab riikliku kriisireguleerimisplaanini koos kriisikomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks.

3. peatükk

MINISTEERIUMI, RIIGIKANTSELEI JA PÄÄSTEAMETI ÜLESANDED HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEKUKS

§ 7. Ministeeriumi ülesanded

(1) Ministeerium:

- 1) teeb riskianalüüsi oma valitsemisalas esineda võivate hädaolukordade väljaselgitamiseks. Riskianalüüsi ei tee Kaitseministeerium.
- 2) koostab kriisireguleerimisplaanini ning tagab selle rakendamise hädaolukorras;
- 3) moodustab ministeeriumis struktuuriüksuse või määrab ühe osakondadest vastutavaks kriisireguleerimise üldise korraldamise eest ministeeriumi valitsemisalas;
- 4) moodustab kriisireguleerimismeeskonna;
- 5) määrab ministeeriumi valitsemisalas olevate ametite ja inspektsioonide kriisireguleerimisalased ülesanded;
- 6) planeerib hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside kasutamist;
- 7) juhib oma valitsemisalas hädaolukorra lahendamist;
- 8) korraldab oma valitsemisalas kriisireguleerimisalast koolitust;
- 9) teeb analüüsi oma valitsemisalas rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemiseks vajalike vahendite väljaselgitamiseks;
- 10) moodustab oma valitsemisalasse kuuluvas elutähtsas valdkonnas riigi tegevusvaru.

(2) Elutähtsad valdkonnad ja neid korraldavad ministeeriumid on:

- 1) avaliku korra kaitse, tulekustutus- ja päästetööd, andmepankade kaitse korraldus – Siseministeerium;
- 2) elektri- ja gaasisüsteemi toimimine, esmatarbekaupadega varustamine, elekter- ja postside ning transpordi korraldus – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;
- 3) toiduainetega varustamise korraldus – Põllumajandusministeerium;
- 4) finantssüsteemi toimimine – Rahandusministeerium;
- 5) tervishoiu-, sotsiaalkindlustuse ja -hoolekande korraldus, psühhosotsiaalse abi osutamine, põgenike ja evakueeritute abistamine, tööjõuarvestus – Sotsiaalministeerium;
- 6) [kehtetu - RT I 2003, 88, 594- jõust. 08.01.2004]
- 7) kultuuriväärtuste kaitse korraldus – Kultuuriministeerium;
- 8) kiirgus- ja keskkonnakaitse ning kiirgus- ja keskkonnaseire korraldus – Keskkonnaministeerium.

(3) Kriisireguleerimisalal on juhtivministeerium Siseministeerium.

[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 8. Ministeeriumi riskianalüüs

(1) Ministeerium teeb oma valitsemisalas esineda võivate hädaolukordade väljaselgitamiseks riskianalüüsi.

(2) Riskianalüüs on ministeeriumi kriisireguleerimisplaanini koostamise alus. Riskianalüüsi arvestatakse ministeeriumi eelarve koostamisel ja arengu kavandamisel.

(3) Ministeeriumi riskianalüüsi kokkuvõte esitatakse Siseministeeriumile.

(4) Ministeerium vaatab riskianalüüsi läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord aastas. Muudatustest informeeritakse Siseministeeriumi.

[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 9. Ministeeriumi kriisireguleerimisplaan

(1) Ministeeriumi kriisireguleerimisplaanini nähakse ette:

- 1) ministeeriumi töökorraldus hädaolukorras;
- 2) ministeeriumi valitsemisalasse kuuluvate elutähtsate valdkondade korraldus hädaolukorras;
- 3) ministeeriumi valitsemisalas esineda võivate hädaolukordade lahendamise kavad;
- 4) [kehtetu - RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]
- 5) ministeeriumi kriisireguleerimisplaanini muutmise ja täiendamise kord;
- 6) ministeeriumi valitsemisalas olevad vahendid rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemiseks;
- 7) ministeeriumi tegevus riigi tegevusvaru kasutamisel.

- (2) Ministeeriumi töö korraldamise abinõud on:
- 1) ministeeriumi ja tema valitsemisala juhtimise korraldus hädaolukorras;
 - 2) kriisireguleerimismeeskonna moodustamine ja töökorraldus;
 - 3) töötajate teavitamise kord;
 - 4) ministeeriumi struktuuriüksuste tagamine side, elektrienergia ja transpordiga;
 - 5) arhiivide ja andmebaaside kaitse;
 - 6) ministeeriumi struktuuriüksuste tööks vajalike varude tagamine;
 - 7) ministeeriumi varujuhtimispunkti ettevalmistamine.

(3) Ministeeriumid kooskõlastavad kriisireguleerimisplaanid Siseministeeriumi ja Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoniga.

(4) Kriisireguleerimisplaan kinnitab minister käskkirjaga.
[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 10. Riigikantselei kriisireguleerimisplaan

- (1) Riigikantselei kriisireguleerimisplaanis nähakse ette:
- 1) Vabariigi Valitsuse ja Riigikantselei töökorraldus hädaolukorras;
 - 2) elanike teavitamise ja psühholoogilise kaitse korraldus;
 - 3) [kehtetu - RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]
 - 4) kriisireguleerimisplaan muutmise ja täiendamise kord.

(2) Riigikantselei kriisireguleerimisplaan kooskõlastatakse Siseministeeriumi ja Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoniga.

(3) Riigikantselei kriisireguleerimisplaan kinnitab riigisekretär käskkirjaga.

§ 11. Siseministeeriumi ülesanded

- (1) Siseministeerium:
- 1) töötab välja maakonna ning valla ja linna riskianalüüsi meetodika;
 - 2) koordineerib ministeeriumide, Riigikantselei ja maakondade kriisireguleerimisplaanide väljatöötamist;
 - 3) korraldab side- ja varajase hoiatuse süsteemide kavandamist ja väljaarendamist;
 - 4) koordineerib kriisireguleerimisalast koolitust;
 - 5) koostab ministeeriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte;
 - 6) esitab ministeeriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte Vabariigi Valitsuse kriisikomisjonile, kus ohtudele antakse riiklik hinnang;
 - 7) esitab ministeeriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte koos kriisikomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsusele läbivaatamiseks;
 - 7¹) koordineerib riigi tegevusvaru planeerimist ja moodustamist;
 - 8) täidab muid käesolevast seadusest tulenevaid kriisireguleerimisalaseid ülesandeid.

(2) Siseminister kehtestab määrusega:

- 1) maakonna ning valla ja linna riskianalüüsi meetodika;
 - 2) valla ja linna riskianalüüsi tegemise ja kriisireguleerimisplaan koostamise finantseerimise ajakava.
- [RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 12. Kaitseministeeriumi ülesanded

- (1) Kaitseministeerium:
- 1) koordineerib kriisireguleerimisalast tegevust kaitseväe ja Kaitseliidus;
 - 2) teavitab Siseministeeriumi kaitseväge ja Kaitseliidu objektidest, kus käideldakse ohtlikke kemikaale ja lõhkematerjale, millest võib tuleneda oht elanikkonnale ja keskkonnale;
 - 3) valmistab ette ja koordineerib kaitseväge osalemist rahvusvahelises kriisireguleerimises.
- (2) Koostöö kord kaitseväge ja Kaitseliiduga ning kaitseväge ja Kaitseliidu ülesanded nähakse ette riiklikus, ministeeriumi, Riigikantselei, maakonna ning valla ja linna kriisireguleerimisplaanis.
- (3) Kaitseminister kooskõlastab:
- 1) riikliku kriisireguleerimisplaan kaitseväge ja Kaitseliitu puudutava osa;
 - 2) ministeeriumi ja Riigikantselei kriisireguleerimisplaan kaitseväge ja Kaitseliitu puudutava osa;
 - 3) maakonna kriisireguleerimisplaan kaitseväge ja Kaitseliitu puudutava osa;
 - 4) kaitseväge ja Kaitseliidu osalemise maakonna kriisireguleerimisalasel kompleksõppusel.
- (4) Maavanem ja kaitseringkonna ülem koordineerivad koostööd kaitseväge ja Kaitseliiduga maakonnas.
- (5) Kaitseväge ja Kaitseliidu osalemine valla ja linna kriisireguleerimisõppusel kooskõlastatakse maavanema ja Kaitseministeeriumiga.

§ 13. Päästeameti ülesanded

Päästeamet:

- 1) nõustab maavalitsusi kriisireguleerimisplaanide väljatöötamisel ja riskianalüüsi tegemisel;
- 2) teeb Siseministeeriumile ettepanekud side- ja varajase hoiatuse süsteemide kavandamiseks ja väljaarendamiseks;
- 3) osaleb üleriigilise kriisireguleerimise kompleksõppuse planeerimisel, ettevalmistamisel ja läbiviimisel;
- 4) koordineerib koostööd mittetulundusühingute ja sihtasutustega;
- 5) korraldab selgitustööd elanike seas;
- 6) annab siseministrile arvamuse ministeeriumi, Riigikantselei ja maakonna kriisireguleerimisplani kohta;
- 7) annab siseministrile arvamuse ministeeriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte kohta.

3¹. peatükk RIIGI TEGEVUSVARU

[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 13¹. Riigi tegevusvaru

- (1) Riigi tegevusvaru moodustavad elutähtsate valdkondade toimimise eest vastutavad ministeeriumid.
 - (2) Riigi tegevusvaru moodustanud ministeerium vastutab peale riigi tegevusvaru moodustamise ka selle hoidmise, uuendamise, taastamise ja kontrollimise ning aruandluse korraldamise eest.
 - (3) Ministeerium võib tagada riigi tegevusvaruks ettenähtud ressursside kasutusele võtmise lepingutega.
 - (4) Lepingu alusel tagatakse selliste riigi tegevusvaruks ettenähtud ressursside kättesaadavus, mille hoidmine füüsilise varuna ei ole otstarbekas.
 - (5) Riigi tegevusvaru tagamiseks lepingu alusel sõlmib ministeerium ressursse valdava isikuga hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside kasutamise lepingu. Lepingus määratakse kindlaks ettevõtja kohustus anda hädaolukorras tema valduses olevad ressursid esmajärjekorras ministeeriumi käsutusse ning sellega seotud kulutuste ministeeriumipoolne hüvitamine ressursside valdavale isikule.
- [RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 13². Riigi tegevusvaru planeerimine

- (1) Ministeerium võtab oma valitsemisalasse kuuluvate elutähtsate valdkonnas riigi tegevusvaru planeerimisel aluseks:
 - 1) ministeeriumi valitsemisalal tehtud riskianalüüsi;
 - 2) Vabariigi Valitsuse kinnitatud ministeeriumide riskianalüüside kokkuvõtte;
 - 3) Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni kinnitatud strateegilised ohuhinnangud.
 - (2) Ministeeriumi valitsemisalasse kuuluva elutähtsa valdkonna vajaduste hindamisel lähtub ministeerium sellest, et hädaolukorras oleks tagatud elutähtsate valdkondade minimaalne toimimine.
 - (3) Ministeeriumid töötavad välja nõuded oma valitsemisala elutähtsa valdkonna minimaalseks toimimiseks hädaolukorras.
- [RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 13³. Riigi tegevusvaru moodustamise koordineerimine

- (1) Elutähtsa valdkonna eest vastutav ministeerium esitab igal aastal riigieelarve arutelu alguseks Siseministeeriumile oma valdkonnas riigi tegevusvaru moodustamise kava.
 - (2) Siseministeerium esitab Vabariigi Valitsuse kriisikomisjonile heakskiitmiseks ministeeriumide esitatud riigi tegevusvaru moodustamise kavade põhjal koostatud järgneva aasta riigi tegevusvaru moodustamise kava.
 - (3) Ministeerium lähtub riigi tegevusvaru moodustamisel Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni poolt heakskiidetud riigi tegevusvaru moodustamise kavast.
 - (4) Siseministeerium võib anda asjaomastele ministeeriumidele juhiseid seoses riigi tegevusvaru planeerimise, moodustamise, hoidmise, uuendamise ja kontrollimisega.
- [RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 13⁴. Riigi tegevusvaru kasutusele võtmine

Riigi tegevusvaru kasutusele võtmine ning ressursside väljaandmine toimub:

- 1) hädaolukorras riigi tegevusvaru haldava ministri korraldusel;
- 2) väljaspool hädaolukorda ministri loal tema hallatavast tegevusvarust juhul, kui see on vajalik inimese elu päästmiseks.

[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 13⁵. Riigi tegevusvaru finantseerimine

(1) Riigi tegevusvaru moodustamist, hoidmist ja uuendamist finantseeritakse elutähtsa valdkonna toimimise eest vastutavate ministriumide eelarvete kaudu, vajaduse korral jooksval eelarveaastal ministriumi valitsemisala eelarve liigenduse muutmise teel vastavalt riigieelarve seadusele.

(2) Riigi tegevusvaru finantseerimise allikad on:

- 1) riigi tegevusvaru uuendamisel vana varu või varu mittevajaliku osa realiseerimisest saadavad vahendid;
- 2) ühekordsed sihtotstarbelised eraldised riigieelarvest;
- 3) elutähtsa valdkonna toimimise eest vastutavate ministriumide eelarved.

[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 13⁶. Riigi tegevusvaru aruandlus

(1) Riigi tegevusvaru moodustanud ministrium esitab iga aasta 1. veebruariks Siseministriumile tegevusvaru moodustamise, hoidmise, uuendamise, taastamise, kasutamise, rahastamise ja kontrollimise kohta aruande.

(2) Riigi tegevusvaru moodustamise, hoidmise, uuendamise, kasutamise ja rahastamise aruande vormi [kehtestab siseminister määrusega](#).

[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

4. peatükk HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEK MAAKONNAS

§ 14. Maavanema ülesanded

Maavanem:

- 1) koordineerib maakonna kohalike omavalitsuste ning maakonnas asuvate riigiasutuste, ettevõtjate, mittetulundusühingute ja sihtasutuste koostööd;
- 2) korraldab koostööd kaitseväge ja Kaitseliiduga maakonnas;
- 3) korraldab maakonna riskianalüüsi tegemist, võttes arvesse valla ja linna riskianalüüsi tulemusi;
- 4) arvestab riskianalüüsi maakonnaplaneeringus;
- 5) koordineerib valla ja linna kriisireguleerimisplaanide koostamist ning kooskõlastab need;
- 6) teeb vajaduse korral piirnevatele kohalikele omavalitsusüksustele ettepaneku ühise kriisireguleerimisplaanide koostamiseks;
- 7) korraldab maakonna kriisireguleerimisplaanide koostamist ja kehtestab selle korraldusega;
- 8) moodustab maakonna kriisikomisjoni ja kriisireguleerimismeeskonna;
- 9) valmistab ette kriisikomisjoni ja kriisireguleerimismeeskonna tööruumid;
- 10) sõlmib lepingud hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside kasutamiseks;
- 11) juhib hädaolukorra lahendamist maakonnas;
- 12) korraldab elanike teavitamist hädaolukorrast ning selle lahendamisest;
- 13) tagab maavalitsuse töö jätkuvuse hädaolukorras;
- 14) taotleb täiendavaid ressursse hädaolukorra lahendamiseks;
- 15) planeerib ja korraldab kriisireguleerimisalast koolitust.

§ 15. Maakonna kriisikomisjon

(1) Maakonnas moodustatakse kriisireguleerimisalase ennetava ja ettevalmistava töö korraldamiseks ning hädaolukorra lahendamiseks kriisikomisjon.

(2) Maakonna kriisikomisjon:

- 1) vaatab läbi maakonna riskianalüüsi ja teeb sellest lähtuvalt ettepaneku maakonnaplaneeringu täpsustamiseks;
- 2) vaatab läbi maakonna kriisireguleerimisplaanide;
- 3) teeb maavanemale ettepaneku kriisireguleerimismeeskonna koosseisu kohta;
- 4) teeb maavanemale ettepaneku hädaolukorra lahendamiseks ja tagajärgede leevendamiseks vajalike vahendite ettevalmistamiseks ja soetamiseks;
- 5) teeb maavanemale ettepaneku kriisireguleerimisõppuse korraldamiseks;
- 6) koordineerib hädaolukorra lahendamist maakonnas;
- 7) teeb maavanemale ettepaneku täiendavate ressursside taotlemiseks;
- 8) koordineerib elanike teavitamist hädaolukorrast ning selle lahendamisest.

(3) Kriisikomisjoni esimees on maavanem, kes kinnitab komisjoni põhimääruse ja koosseisu korraldusega.

(4) Kriisikomisjoni teenindamise tagab maavanema määratud maavalitsuse osakond.

§ 16. [Kehtetu - RT I 2004, 54, 390- jõust. 01.01.2005]

§ 16¹. Päästeameti kohaliku päästeasutuse ülesanded

Päästeameti kohalik päästeasutus:

- 1) kogub, töötleb ja analüüsib hädaolukordadega seotud teavet ning teeb maavanemale ettepaneku hädaolukordade ennetamiseks ja lahendamiseks;
 - 2) nõustab valla- ja linnavalitsust riskianalüüsi tegemisel ja kriisireguleerimisplaani koostamisel;
 - 3) osaleb maakonna riskianalüüsi tegemisel;
 - 4) osaleb maakonna kriisireguleerimisplaani koostamisel;
 - 5) teeb maavanemale ettepaneku side- ja elanike teavitamise süsteemi väljaarendamiseks maakonnas;
 - 6) nõustab valla- ja linnavalitsust kriisireguleerimisõppuse korraldamisel;
 - 7) valmistab ette ja viib läbi maakonna kriisireguleerimisõppuse;
 - 8) osaleb kriisireguleerimisalase koolituse läbiviimisel.
- [RT I 2004, 54, 390- jõust. 01.01.2005]

§ 17. Maakonna riskianalüüs

(1) Maavanem korraldab maakonna riskianalüüsi tegemist.

(2) Riskianalüüsi tegemiseks on valla- ja linnavalitsused ning maakonnas asuvad riigiasutused ja ettevõtjad kohustatud maavanema nõudel esitama teavet maakonnas esinevate ohtude väljaselgitamiseks ja hindamiseks.

(3) Maavanem esitab riskianalüüsi kokkuvõtte Siseministeriumile.

(4) Maavanem vaatab riskianalüüsi läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord aastas. Muudatustest informeeritakse Siseministeriumi.

§ 18. Maakonna kriisireguleerimisplaan

(1) Maakonna kriisireguleerimisplaanis nähakse ette:

- 1) maakonna lühiseloornustus;
- 2) plaanis kasutatavate mõistete selgitus;
- 3) võimalike hädaolukordade loetelu;
- 4) hädaolukorra lahendamise juhtimise skeem;
- 5) maakonna kriisikomisjoni kokkukutsumise kord;
- 6) elanike teavitamise kord;
- 7) elanike ajutise ümberpaigutamise või evakueerimise meetmed;
- 8) päästetööde korraldus;
- 9) tervishoiu- ja psühhosotsiaalse abi korraldus;
- 10) korraaitse korraldus;
- 11) kannatanute abistamise korraldus;
- 12) toiduainete, joogivee ja esmatarbekaupade kättesaadavuse korraldus;
- 13) hädaolukorra lahendamisel osalevate teenistuste varustamise korraldus;
- 14) koostöö piirnevate maakondadega;
- 15) koostöö kaitseväge ja Kaitseliiduga;
- 16) kahjustuste hindamise ja hädaolukorra lahendamise kulude arvestuse kord;
- 17) teabeteenistuse töö korraldus;
- 18) [kehtetu - RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]
- 19) plaani hoidmise ja läbivaatamise kord;
- 20) hädaolukorra lahendamisele kaasatud teenistuste ja isikute teavitamise kord ning kontaktandmed;
- 21) hädaolukorra vältimiseks ja lahendamiseks vajalikud ressursid ning nende kasutamise kord.

(2) Maakonna kriisireguleerimisplaani koosseisus võidakse ette näha üksikute hädaolukordade lahendamise kavad.

§ 19. Maakonna kriisireguleerimisplaani koostamine, kooskõlastamine, muutmine ja täiendamine

(1) Maakonna kriisireguleerimisplaani koostamist korraldab maavanem.

(2) Maavalitsust nõustab kriisireguleerimisplaani koostamisel Päästeamet.

(3) Maakonna kriisireguleerimisplaani vaatab läbi maakonna kriisikomisjon, kes esitab oma arvamuse maavanemale.

- (4) Maavanem esitab kriisireguleerimisplaani kooskõlastamiseks siseministrile.
- (5) Siseminister kooskõlastab kriisireguleerimisplaani kolme kuu jooksul, arvates selle saamisest.
- (6) Kui kriisireguleerimisplaani ei vasta käesoleva seaduse §-s 18 loetletud nõuetele, koostab siseminister kirjaliku motiveeritud otsuse kriisireguleerimisplaani kooskõlastamata jätmise kohta ning määrab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.
- (7) Maakonna kriisireguleerimisplaani kehtestab maavanem korraldusega.
- (8) Maavanem vaatab kriisireguleerimisplaani läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord kahe aasta jooksul. Muudetud ja täiendatud kriisireguleerimisplaani esitatakse siseministrile kooskõlastamiseks, välja arvatud käesoleva seaduse § 18 punktides 20 ja 21 nimetatud plaani osades tehtavad muudatused ja täiendused.
- (9) Siseministril on õigus teha maavanemale ettepanek maakonna kriisireguleerimisplaani muutmiseks ja täiendamiseks.

5. peatükk

HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEK VALLAS JA LINNAS

§ 20. Valla- ja linnavalitsuste ülesanded

- (1) Valla- ja linnavalitsused:
 - 1) teevad valla ja linna riskianalüüsi;
 - 2) määravad riskianalüüsi alusel ettevõtted ja asutused, kus koostatakse hädaolukorra plaan;
 - 3) arvestavad riskianalüüsi tulemusi valla ja linna üld- ja detailplaneeringu koostamisel;
 - 4) teavitavad elanikke võimalikest ohtudest;
 - 5) korraldavad valla ja linna kriisireguleerimisplaani koostamist;
 - 6) sõlmivad lepingud hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside kasutamiseks;
 - 7) planeerivad ja korraldavad kriisireguleerimisalast koolitust;
 - 8) moodustavad kriisireguleerimismeeskonna;
 - 9) teavitavad elanikke hädaolukorrast ja selle lahendamisest;
 - 10) korraldavad hädaolukorras toiduainete, joogivee ning esmatarbekaupade ja teenuste kättesaadavuse elanikele;
 - 11) korraldavad tervishoiu ja sotsiaalhoolekandele tegevust hädaolukorras;
 - 12) taotleavad maavanemalt täiendavaid ressursse hädaolukorra lahendamiseks.
- (2) Hädaolukorra lahendamist juhib vallas vallavanem ja linnas linnapea.

§ 21. Valla ja linna kriisikomisjonid

- (1) Valla- ja linnavalitsused moodustavad vajaduse korral kriisikomisjoni. Kriisikomisjoni moodustamine on kohustuslik, kui vallas ja linnas on üle 50 000 elaniku.
- (2) Valla ja linna kriisikomisjonid:
 - 1) vaatavad läbi vastavalt valla või linna riskianalüüsi ning teevad sellest lähtuvalt ettepaneku valla- või linnavalitsusele üld- ja detailplaneeringu täpsustamiseks;
 - 2) vaatavad läbi vastavalt valla või linna kriisireguleerimisplaani;
 - 3) teevad vastavalt valla- või linnavalitsusele ettepaneku kriisireguleerimismeeskonna koosseisu kohta;
 - 4) teevad vastavalt valla- või linnavalitsusele ettepaneku hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside moodustamiseks, hoidmiseks ja kasutamiseks;
 - 5) teevad vastavalt valla- või linnavalitsusele ettepaneku õppuste korraldamiseks;
 - 6) koordineerivad hädaolukorra lahendamist vastavalt valla või linna haldusterritooriumil;
 - 7) teevad vastavalt valla- või linnavalitsusele ettepaneku maavanemalt täiendavate ressursside taotlemiseks.

- (3) Valla või linna kriisikomisjoni esimeheks on vastavalt vallavanem või linnapea.

- (4) Valla kriisikomisjoni põhimääruse kinnitab vallavalitsus ja linna kriisikomisjoni põhimääruse linnavalitsus määrusega.

[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 22. Valla ja linna riskianalüüs

- (1) Valla- või linnavalitsus teeb vastavalt vallas või linnas esineda võivate ohtude väljaselgitamiseks riskianalüüsi siseministri kinnitatud ajakava alusel.
- (2) Valla- ja linnavalitsused esitavad riskianalüüsi kooskõlastamiseks maavanemale.

(3) Maavanem kooskõlastab riskianalüüsi kolme kuu jooksul, arvates selle saamisest. Kui riskianalüüsi tegemisel ei ole järgitud metoodikat, koostab maavanem kirjaliku motiveeritud otsuse riskianalüüsi kooskõlastamata jätmise kohta ning määrab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

(4) Valla- või linnavalitsus vaatab riskianalüüsi läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord aastas. Muudatustest informeeritakse maavanemat.

§ 23. Valla ja linna kriisireguleerimisplaan

(1) Valla või linna kriisireguleerimisplaanis nähakse ette:

- 1) valla või linna lühiiseloostus;
- 2) plaanis kasutatavate mõistete selgitus;
- 3) võimalike hädaolukordade loetelu;
- 4) hädaolukorra lahendamise juhtimise skeem;
- 5) elanike teavitamise kord;
- 6) elanike ajutise ümberpaigutamise meetmed;
- 7) päästetööde korraldus;
- 8) tervishoiu- ja psühhosotsiaalse abi korraldus;
- 9) kannatanute abistamise korraldus;
- 10) korrakaitse korraldus;
- 11) toiduainete, joogivee ning esmatarbekaupade ja teenuste kättesaadavuse korraldus;
- 12) hädaolukorra lahendamisel osalevate teenistuste varustamise korraldus;
- 13) teabeteenistuse töökorraldus;
- 14) koostöö piirnevate valdade ja linnadega;
- 15) koostöö kaitseväge ja Kaitseliiduga;
- 16) plaani hoidmise ja läbivaatamise kord;
- 17) [kehtetu - RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]
- 18) hädaolukorra lahendamisele kaasatud teenistuste ja isikute teavitamise kord ning kontaktandmed;
- 19) hädaolukorra vältimiseks ja lahendamiseks vajalikud ressursid ning nende kasutamise kord.

(2) Valla või linna kriisireguleerimisplaanide koosseisus võidakse ette näha üksikute hädaolukordade lahendamise kavade.

§ 24. Valla ja linna kriisireguleerimisplaanide koostamine, kooskõlastamine, kinnitamine, muutmine ja täiendamine

(1) Valla või linna kriisireguleerimisplaanide koostamist korraldab vastavalt valla- või linnavalitsus siseministri kinnitatud ajakava alusel.

(2) Valla- ja linnavalitsusi nõustab kriisireguleerimisplaanide koostamisel maakonna päästeasutus.

(3) Valla- ja linnavalitsused kooskõlastavad kriisireguleerimisplaanid, kui sama oht ähvardab mitut omavalitsusüksust.

(4) Valla- ja linnavalitsused esitavad kriisireguleerimisplaanide kooskõlastamiseks maavanemale.

(5) Maavanem kooskõlastab kriisireguleerimisplaanide kolme kuu jooksul, arvates selle saamisest.

(6) Kui kriisireguleerimisplaan ei vasta käesoleva seaduse §-s 23 loetletud nõuetele, koostab maavanem kirjaliku motiveeritud otsuse kriisireguleerimisplaanide kooskõlastamata jätmise kohta ning määrab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

(7) Valla kriisireguleerimisplaanide kinnitab vallavolikogu ja linna kriisireguleerimisplaanide kinnitab linnavolikogu määrusega.

(8) Valla- ja linnavalitsused vaatab kriisireguleerimisplaanide läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord kahe aasta jooksul. Muudetud ja täiendatud kriisireguleerimisplaanid esitatakse kooskõlastamiseks maavanemale, välja arvatud käesoleva seaduse § 23 punktides 18 ja 19 nimetatud plaanide osades tehtavad muudatused ja täiendused.

(9) Maavanemal on õigus teha valla- või linnavalitsustele ettepanekuid valla või linna kriisireguleerimisplaanide muutmiseks ja täiendamiseks.

§ 25. Valla ja linna kriisireguleerimisalased kulud

(1) Valdade ja linnade riskianalüüsi tegemise ja kriisireguleerimisplaanide koostamise kulud nähakse ette Siseministeeriumi eelarves eraldi real.

(2) Siseministerium koostab valdade ja linnade riskianalüüsi tegemise ja kriisireguleerimisplaani koostamise finantseerimise ajakava, arvestades maavanemate ettepanekuid.

6. peatükk

HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEK

ETTEVÕTTES JA ASUTUSES

§ 26. Ettevõtja ja asutuse ülesanded

(1) Ettevõtja, kellel on ohtlik ettevõtte, teeb riskianalüüsi ja koostab ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani kemikaaliseaduse (RT I 1998, 47, 697; 1999, 45, 512; 2002, 53, 336; 61, 375; 63, 387; 2003, 23, 144; 51, 352; 75, 499; 88, 591) alusel.

(1¹) Suure ohuga kiirgustegevuse korral teeb kiirgustegevusloa omaja riskianalüüsi ja koostab hädaolukorra lahendamise plaani kiirguseseaduse alusel.

(2) Valla- ja linnavalitsused määravad valla või linna riskianalüüsi alusel ettevõtted ja asutused, kes peavad lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 1¹ nimetatutele koostama hädaolukorra lahendamise plaani.

(3) Ettevõtja ja asutus esitavad valla- või linnavalitsuse või maavanema nõudmisel andmed ettevõtte ja asutuse ressursside kohta, mida on võimalik kasutada hädaolukorra lahendamiseks valla või linna või maakonna territooriumil.

(4) Ettevõtja ja asutus korraldavad hädaolukorra lahendamisele kaasatavate töötajate koolitust. [RT I 2004, 26, 173- jõust. 01.05.2004]

§ 27. Ettevõtte ja asutuse hädaolukorra lahendamise plaan

(1) Käesoleva seaduse § 26 lõikes 2 nimetatud ettevõtte või asutuse hädaolukorra lahendamise plaanis nähakse ette:

- 1) ettevõtte või asutuse lühiseloostus;
- 2) võimalike hädaolukordade ja nende tagajärgede kirjeldus;
- 3) hädaolukorra lahendamist juhtivate isikute nimed ja kontaktandmed;
- 4) hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside arvestus;
- 5) hädaolukorras tegutsemise kirjeldus;
- 6) hädaolukorras teavitamine ja töötajate teavitamise kord;
- 7) koostöö teiste ettevõtete ja asutustega.

(2) Ettevõtte või asutuse hädaolukorra lahendamise plaani koostamist nõustab vastavalt valla- või linnavalitsus või valla- või linnavalitsuse poolt määratud asutus.

(3) Ettevõtja või asutus esitab hädaolukorra lahendamise plaani kooskõlastamiseks valla- või linnavalitsusele või valla- või linnavalitsuse poolt määratud asutusele hiljemalt kuue kuu jooksul § 26 lõikes 2 sätestatu alusel.

7. peatükk

HÄDAOLUKORRAST TEAVITAMINE JA

MASSITEABEVAHENDI VALDAJA KOHUSTUSED

§ 28. Hädaolukorras teavitamine

(1) Riigiasutus, valla- või linnavalitsus, kohaliku omavalitsuse asutus ning ettevõtja on kohustatud hädaolukorras viivitamatult teatama.

(2) Hädaolukorras teavitamise korra ja nõuded edastatavale teabele [kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

§ 29. Massiteabevahendi valdaja kohustused hädaolukorras teavitamisel

(1) Massiteabevahendi valdaja avaldab muutmata kujul ja viivitamatult Vabariigi Valitsuse, Riigikantselei, ministerruumi, maavanema, valla- või linnavalitsuse ning Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni teated hädaolukorra kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teadete avaldamine on massiteabevahendit omava ettevõtja avalik-õiguslik koormis ning ei kuulu hüvitamisele riigi või kohaliku omavalitsuse poolt.

8. peatükk

KRIISIREGULEERIMISALANE KOOLITUS, SELGITUSTÖÖ JA ÕPPUSTE KORRALDAMINE

§ 30. Koolitus ja selgitustöö

- (1) Hädaolukordade vältimise ja kriisireguleerimisalane koolitus üldhariduskoolides toimub vastavate riiklike õppekavade alusel.
- (2) Kõrgkoolid korraldavad koolitust kooskõlastatult Päästeametiga.
- (3) Riigi- ja kohaliku omavalitsuse ametnike kriisireguleerimisalast koolitust korraldab Päästeamet.
- (4) Koolitusele kuuluvate ametnike loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.
- (5) Kriisireguleerimisele kaasatavate töötajate ja elanike koolitust korraldavad ettevõtja, valla- või linnavalitsus ning maavanem.
- (6) Valla- ja linnavalitsused, maavanemad, Päästeamet ja ministriumid teevad elanikele selgitustööd tegutsemiseks hädaolukorras.

§ 31. Õppuste korraldamine

- (1) Kompleksõppus käesoleva seaduse mõistes on koolituse ja kontrolli eesmärgil ettevalmistatud ja läbiviidud ametkondadevaheline kriisireguleerimisalane õppus. Kompleksõppus koosneb staabi- ja väliõppusest.
- (2) Üleriigiline kompleksõppus korraldatakse vähemalt üks kord nelja aasta jooksul.
- (3) Üleriigilise kompleksõppuse valmistab ette ja viib läbi Siseministeerium.
- (4) Maakonnas korraldatakse kompleksõppus siseministri kehtestatud ajakava alusel.
- (5) Maakonna kompleksõppuse valmistab ette ja viib läbi maavanem.
- (6) Üleriigilise ja maakonna kompleksõppuse ettevalmistamise ja läbiviimisega seotud kulud kaetakse Siseministeeriumi eelarvest. Nimetatud kulud nähakse ette Siseministeeriumi eelarve eraldi real.
- (7) Üleriigilisel ja maakonna kompleksõppusel osalemisega seotud kaitseväge ja Kaitsealiidu kulud kaetakse Kaitseministeeriumi eelarvest.
- (8) Valla- või linna kriisireguleerimisõppuse läbiviimist korraldab vastavalt valla- või linnavalitsus. Õppuse läbiviimine kooskõlastatakse maavanemaga. Riigiasutuste õppusel osalemise kulud kaetakse nende omavahenditest.
- (9) Valla- ja linnavalitsused võivad kohustada ettevõtjat, kes koostab hädaolukorra lahendamise plaani, läbi viima õppust, kuid mitte sagedamini kui üks kord aastas.
- (10) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud õppuse läbiviimine on avalik-õiguslik koormis ning ei kuulu hüvitamisele riigi või kohaliku omavalitsuse poolt.

9. peatükk KRIISIREGULEERIMISALANE RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

§ 32. Rahvusvaheline koostöö

- (1) Välislepingust tulenevad kohustused hädaolukordi käsitleva teabe edastamiseks ja rahvusvahelises koostöös ning rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemiseks nähakse ette vastava ministriumi kriisireguleerimisplaanis.
- (2) Rahvusvahelise abi küsimist ja rahvusvahelise abi osutamist hädaolukorras ning rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemist vastavalt rahvusvaheliste lepingutele juhivad Vabariigi Valitsus, lähtudes Välisministeeriumi ettepanekutest. Vastav kord nähakse ette riiklikus ja ministriumi kriisireguleerimisplaanis.

10. peatükk JÄRELEVALVE

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 33. Teenistuslik ja riiklik järelevalve

(1) Teenistuslik järelevalve käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide täitmise üle toimub Vabariigi Valitsuse seaduse (RT I 1995, 94, 1628; 1996, 49, 953; 88, 1560; 1997, 29, 447; 40, 622; 52, 833; 73, 1200; 81, 1361 ja 1362; 87, 1468; 1998, 28, 356; 36/37, 552; 40, 614; 107, 1762; 111, 1833; 1999, 10, 155; 16, 271 ja 274; 27, 391; 29, 398 ja 401; 58, 608; 95, 843 ja 845; 2000, 49, 302; 51, 319 ja 320; 54, 352; 58, 378) ja teiste õigusaktidega sätestatud korras.

(2) Riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse riikliku järelevalvepädevusega ametnike ülesanne on kontrollida, kas ettevõtjad täidavad käesoleva seaduse nõudeid.

§ 34. Isikute suhtes kohaldatavad mõjutusvahendid

Käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevaid nõudeid rikkunud füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes võib kohaldada järgmisi mõjutusvahendeid:

- 1) ettekirjutuse tegemine puuduste kõrvaldamiseks;
- 2) [kehtetu - RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

10¹. peatükk VASTUTUS

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 34¹. Hädaolukorraks valmisoleku seaduse nõuete rikkumine

(1) Hädaolukorraks valmisoleku seaduses ettenähtud kohustuse täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2)–(3) [Kehtetud - RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 34². Riigi tegevusvaru ebaseaduslik kasutamine

(1) Riigi tegevusvaru ebaseadusliku kasutamise eest riigi tegevusvaru hoidja töötaja või teenistuja poolt – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 34³. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 34¹ ja 34² sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja väärtemenetluse seadustiku sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-s 34¹ sätestatud väärteo kohtuväline menetleja on Päästeamet.

(3) Käesoleva seaduse §-s 34² sätestatud väärteo kohtuväline menetleja on politseiprefektuur.
[RT I 2005, 64, 482- jõust. 01.01.2006]

§ 35–36. [Kehtetud - RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

11. peatükk SEADUSE RAKENDAMINE

§ 37–40. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 41. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2001. aasta 1. jaanuaril.